

ТЕСТ – Йордан Йовков (12 клас)

07.04.2019, 23:34 ч.

Име Фамилия

Клас №

ТЕСТ

ЛИТЕРАТУРА – 12 клас

ЙОРДАН ЙОВКОВ

1. От кой разказ е цитатът?

Като на всеки празник, кръчмата се пълнеше с хора. През отворените прозорци можеше да се види как идат и ония селяни, които бяха позакъснели. Вървяха бавно, тежко, като че умората беше ги налегнала едвам сега, когато бяха останали без работа. Всички бяха си турили чисти ризи с широки бели ръкави, спираха се и гледаха насам, гледаха нататък И как няма да гледат? Трева е поникнало и на камък. Такава зеленина е навън, че и в кръчмата като си седи човек, пред очите му играят зелени кръгове.

- А) „През чумавото“
- Б) „Другоселец“
- В) „Шибил“
- Г) „Песента на колелетата“

2. От кой разказ е цитатът?

– Война! ...Ето я нея, страшната и безмилостна война! Няма по-голямо бедствие от това на земята. А ние какво си мислехме, когато тръгвахме? Все едно като че отивахме на сватба.

- А) „Албена“
- Б) „През чумавото“
- В) „Последна радост“
- Г) „Индже“

3. „Индже“ е:

- А) повест
- Б) разказ
- В) фейлетон
- Г) поема

4. Кое твърдение е НЕВЯРНО?

- А) Повечето разкази на Йовков са обединени в цикли.
- Б) В творчеството си Йовков изследва диалектиката на красотата.

В) В Йовковите разкази физическата красота е сила, която съзижда и разрушава, възражда за живот и погубва, дарява щастие, но носи и скръб.

Г) Силата на Йовковия хуманизъм е в социалната му ангажираност, в остротата, с която критикува бедността и оскотяването на човека.

5. Кое твърдение е НЕВЯРНО?

А) „Песента на колелетата“ е разказ, в който е разгърната темата за твореца и мястото му в общността.

Б) Основната тема на разказа „Последна радост“ е за войната и трагедията, която причинява на хората.

В) Войната като социално зло е тема на разказа „Другоселец“.

Г) Темата за нравственото прераждане на човека е интерпретирана в разказа „Индже“.

6. Образът на цветята, натоварен с различни символни значения, е открит в:

А) „Шибил“ и „Последна радост“

Б) „Другоселец“ и „Песента на колелетата“

В) „Албена“ и „През чумавото“

Г) „Серафим“ и „Индже“

7. Мотивът за престъплението към семейството и нарушаването на родовите ценности е общ за разказите:

А) „Албена“ и „Песента на колелетата“

Б) „Индже“ и „Албена“

В) „Серафим“ и „Индже“

Г) „Другоселец“ и „През чумавото“

8. Идеята, че състраданието, добротата, щедростта и благородството, проявени безкористно към другите, извисяват човека и придават смисъл на живота му, е разкрита в:

А) „Шибил“

Б) „Албена“

В) „През чумавото“

Г) „Серафим“

9. Моментът, в който Сали Яшар осъзнава, че измайсторените от него каруци са **себан** за хората, е:

А) експозиция

Б) завръзка

В) кулминация

Г) развръзка

10. Завръзка в разказа „Другоселец“ е:

А) описанието на празничната атмосфера в селската кръчма.

Б) конфликтът между мъжете в кръчмата и другоселеца.

В) сплотяването на мъжете около мъката на другоселеца.

Г) страданието на другоселеца, останал сам до умиращия кон.

11. Коя от посочените функции НЕ изпълнява епиграфът на разказа „През чумавото“:

„Божием попущением тоє лето удари
една чума напрасно, и запали вся
земя, в касабите, и селата. Не оста
чисто ни едно село, грех ради наших!“

Стар летопис

- А) Насочва вниманието на читателя към образа на чумата.
- Б) Въвежда мотива за болестта като Божие наказание.
- В) Създава усещане за достоверност на разказаната история.
- Г) Провокира у читателя усещане за иронична дистанцираност към героите.

12. Кой проблем НЕ е обект на художественото изображение в „Последна радост“?

- А) мирният живот в провинциалния град
- Б) отношението към поезията и красотата
- В) саможертвата в името на националната независимост
- Г) гибелната същност на войната

13. В думите на дядо Слави от разказа „Последна радост“ („Кое време е, а? ... Жътва, жътва иде!“) образът на жътвата се превръща в символ на:

- А) войната, сееща смърт
- Б) плодородието на земята
- В) трудолюбието на земеделеца
- Г) тежкия жътварски труд

14. „Албена“ е разказ за:

- А) магическата сила на женската хубост, която пленява, но не оневинява.
- Б) трагичната обреченост на жената в патриархалното семейство.
- В) жертвеността на жената в името на децата и семейството.
- Г) непосилните грижи на жената за дома и семейството.

15. Темата за любовта, която преобразява човека и провокира в него доброто, е интерпретирана в:

- А) „Песента на колелетата“
- Б) „Албена“
- В) „Шибил“
- Г) „Последна радост“

16. Какви са подчертаните изразни средства?

(1) Като змия изсъска гъстоплетеният камшик в ръката на Индже, белият му кон (2) хвъркна под него.

- А) (1) оксиморон; (2) епитет
- Б) (1) хипербола; (2) метонимия
- В) (1) сравнение; (2) метафора
- Г) (1) гротеска; (2) литота

17. Какви са подчертаните изразни средства?

Сали Яшар беше (1) благ човек и мъчно можеше да направи укор на когото и да било, но сега не можа да се удържи, (2) сърдеше се, викаше, обвиняваше дъщеря си в неблагоприятност и

непризнателност

- А) (1) оксиморон; (2) метафора
- Б) (1) епитет; (2) градация
- В) (1) хипербола; (2) метонимия
- Г) (1) символ; (2) антитеза

18. Какви са подчертаните изразни средства?

Така биваше всеки делничен ден. В града (1) кипеше (2) трескава работа.

- А) (1) метонимия; (2) литота
- Б) (1) символ; (2) градация
- В) (1) хипербола; (2) метонимия
- Г) (1) метафора; (2) епитет

19. Прочетете откъса от „Индже“ и изпълнете задачите към него:

Тъкмо в тая минута Индже се зададе откъм чадъра си. Както морските вълни прииждат към брега, тъй се стълпиха кърджалиите от всички страни към Индже. Той е вече между тях. Леко и стройно пристъпва - познават те тая негова походка на хищник, - поспирва се и хвърля бърз поглед на орел. Хубавец е Индже. Със синьо еничерско джубе, светнало от сърма, с червени шалвари. Но на главата си той не носи бяла чалма с меки гънки, а висок самурен калпак с възбърнато настрани дъно. И там, гдето дъното се закопчава, втикната е китка паунови пера.

С ръка на кривия си меч, Индже минава между двете живи стени на кърджалиите. Юнашкият му вид и напетата му снага подлудяват кърджалиите. Всички си мислят: сега ще се качи на коня си и ще ги поведе на юруш! И ония, които са отпред, ниско привеждат обвитите си с големи гъбви глави и правят ниски теманета, а другите отзад, притиснати един до други, стискат дръжките на ятаганите си и реват: „Яша!“ Чуват се тук-таме гърмежи.

Довеждат коня на Индже и той се качва на него. Без команда, защото команди нямаше между тях, кърджалиите се мятат на конете си. И когато белият жребец на Индже трепва и отпуска опашката си чак до земята, а Индже вдига ръка, всички млъкват. И чакат тая ръка да посочи към Урум Еникъой. А Индже посочва тъкмо към обратната страна и казва да вървят след него назад. Гръм падна сякаш върху кърджалиите. Те гледат Индже и не вярват на очите си. А страшно е лицето на Индже и дълбоко се връзва отвесната черта на челото му.

Уверен в себе си, Индже не се побави и тръгна. Полюля се след него и гората маждраци на дружината му. Кърджалиите останаха сами.

А) Откъсът насочва вниманието на читателя върху Индже, когато кърджалиите виждат за първи път след раняването му. Посочете по ДВА примера, които да илюстрират по какво Индже прилича на предишния главатар и по какво се различава.

Б) В богатата художествена образност на текста се открояват разнообразни изразни средства. Посочете ДВЕ от тях.

20. Прочетете откъса от разказа „Шибил“. Напишете аргументативен текст в обем до четири страници на тема **Преобразяващата сила на любовта**. Преди текста отбележете жанра му - интерпретативно съчинение или есе.

Шибил, страшният хайдутин, когото заптиета и кърсердари търсеха под дърво и камък, слизаше от планината и отиваше да се предаде. Утре тая вест щеше да се разчуе навсякъде, кой щеше да я повярва? Шибил малко се грижеше за това. Той бързаше и мислеше за друго.

Мислеше си как преди месец-два, от високите върхари на Сините камъни, където между гнездата на орлите беше и неговото хайдушко гнездо, той видя, че долу по пътя идат жени. Не беше в хайдушките правила да се задяват жени, нито имаше място за жени в сърцето на хайдутина. Но Шибил беше погазил много закони и не знаеше вече, нито искаше да знае кое е грях и кое не. „Жени, тук, сред Джендемите - помисли си той, - и това е добра плячка!“ И той стана, незагрижен ни най-малко накъде го влече любопитството му. Хайдутите тръгнаха след него, засмяха се и зъбите им лъснаха като на гладни вълци. (...)

Жените се показаха на завоя и щом ги видяха, спряха се като втрещени; после се втурнаха, едни надолу, други нагоре, и започнаха да бягат, но краката им се подкосяваха и те само лъкатушеха на едно място, като ударени птици. Прималели от страх, те паднаха на земята и заплакаха.

Хайдутите не се трогнаха, те дори не ги и погледнаха. Тяхното внимание беше другаде: една жена стоеше още на пътя, млада, хубава. И как беше пременена! Синя джанфезена рокля, елече от ален атлаз, пъстра божигробска престилка, сребърни пафти. А на шията ѝ тежки наниз, ред едри алтъни, ред рубета и махмудии. Къде беше тръгнала тъй натруфена, на сватба ли? Луд ли беше тоя баща, който беше я пуснал сама из тия планини?

Шибил пристъпи по-напред, момата го гледаше спокойно и право в очите. Една отвесна черта беше се спряла между гайтанените и вежди, алените и устни потръпваха.

- Брей! - извика тя и крехкият и глас странно прозвуча сред плача на жените. - Да си вървите по работата, че знайте ли се! Не ви ли е срам, какво искате от едни жени!

При тия думи хайдутите, които не снемаха очи от алтъните на шията ѝ, се спуснаха към нея и отдалеч протегнаха жилестите си ръце. Шибил махна с ръка и ги спря. После се обърна, изправи се на целия си ръст и отвисоко измери с очи момата. Какво бяло лице! И тънка в кръста, а полите и широки, като на кукла. И какъв кураж! Очите му заблещяха весело, наду го на смях. Но по-рано от него момата беше се разсмяла с глас. Лицето и светна, стана по-хубава и сега можеше да се види, че очите и са сини и зъбите бели. Шибил я гледаше учуден: какъв ще е тоя дявол?

Как стана всичко онова, което отпосле се случи, Шибил сам не можа да разбере. Жените се съвзеха и макар още плахи като кошути, надойдоха към него. Разведри се сякаш планината, долу се зачу да шуми реката, в гората се обади птиче. Сам Шибил беше седнал на един камък, усмихваше се, слушаше брътвежите на момичето. Какво приказваше то? Един господ знае - думи, които не значат нищо, думи, които се забравят. Но как светеха очите и как беше приятно да я гледа човек. Настрани, укротени като по някое чудо, хайдутите бяха насядали и спокойно пушеха.

- Та ти си Великокехайовото момиче - говореше Шибил. - Рада се казваш. Че как те е пуснал баща ти? И пременена, с алтъни, с тия върви махмудии... Аз ще ги взема!

- Бре, ще ги вземеш! Я да ми дадеш още, че ми са малко! Я виж - извика тя, като показваше с ръка, - я виж как ти се скъсал ръкава. Чакай, аз ще го зашия!

Шибил погледна ръката си, сложена върху тапанджата на пушката: червеното сукно наистина

беше се скъсало. И преди той да разбере шегува ли се тя, или не, видя я току пред себе си, виждаше мъха на бялото ѝ лице, червените ѝ устни и когато го погледнеше, очите ѝ го заливаха с мека и сладка светлина. Усмиваше се и го гледаше дяволито, прибираше скъсания ръкав, а в устата си държеше игла и конец.

- Не мърдай! - сгълча го тя. - Започвам. И тури нещо в устата си, та да ти не зашия и ума. Барем да го имаш!

Засмяха се всички. (...)

Мина се още някое време, стопли се повече. Цъфнаха дивите сливи, разлистиха се крушите и един ден, сред топлия въздух и сред слънцето, закука кукувица. Както беше обичай, Шибил започна да брои, за да види колко години ще живее, но после се замисли за възрастта си и му се стори, че е вече стар. Спомни си Рада и се усмихна: „Каква чудновата бърканица - мислеше си той - от жена, дете и дявол! И как всичко ѝ прилича; каже нещо - умно е, направи нещо - хубаво е!“ И той я виждаше тъй, както беше я видял, когато държеше иглата с конца в устата си, гледаше го и се усмиваше. „Не игла - помисли си пак Шибил и въздъхна. - Нож може да държи тъй в устата си, и от тоя нож човек на драго сърце би умрял!“

Тъкмо в това време минаха търговци и хайдутите ги спряха. Изплашени, прежълтели като смин, те едва се крепяха върху седлата на конете си и чакаха да чуят какво ще рече Шибил. Но Шибил не ги накара да отворят дисагите си, нито потърси какво има в кемерите им. Отдалеч той отваря приказка за туй, за онуй, споменава за Велико кехая и най-последно заговорва за Рада. Хайдутите гледат в земята и изгарят от срам. Шибил пуца търговците да си вървят, изпраща ги донейде и високо им заръчва да носят много здраве на Рада.(...)

Отговори на теста - Йордан Йовков

1. Б); 2. В); 3. Б); 4. Г); 5. В); 6. А); 7. Б); 8. Г); 9. В); 10. Б); 11. Г); 12. В); 13. А); 14. А); 15. В); 16. В); 17. Б); 18. Г);

19. Възможни отговори: А) Прилики: пристъпва с познатата походка на хищник; погледът му е бърз като на орел, външността му излъчва увереност, непоколебимост, храброст, авторитет. Разлики: настъпила е промяна във външността на героя - на главата си носи калпак с китка паунови пера, вместо заповед за нападение, Индже посочва оттегляне.

Б) Епитети: „Юнашкият му вид“, „напетата му снага“; Метафора: „подлудяват кърджалиите“; Сравнение: „Както морските вълни прииждат към брега, тъй се стълпиха кърджалиите от всички страни към Индже“; Метонимия: „И чакат тая ръка да посочи към Урум Еникьой.“

20. Интерпретативно съчинение или есе.

